

Spørgsmålet om, hvor detaljeret bedømmelsen af denne betingelse skal være, må fastlægges i praksis, hvor der må udøves rimelige skøn i forhold til de konkrete aftaleudkast, der skal forhandles.

Folkeretlige aftaler, som både omfatter Færøerne og Grønland, opfylder ikke betingelserne i § 1, stk. 1, idet de ikke angår spørgsmål, der fuldt ud henhører under én rigsdels overtagne sagsområder. På den baggrund er det i stk. 2, 1. pkt., udtrykkelig fastsat, at stk. 1 ikke finder anvendelse ved forhandling og indgåelse af folkeretlige aftaler, som vedrører både Færøerne og Grønland. Da det er ønskeligt, at Færøernes landsstyre og Grønlands landsstyre kan forhandle og indgå sådanne aftaler efter samme principper, som er fastlagt i § 1, stk. 1, åbner bestemmelsen i stk. 2, 2. pkt., mulighed for, at de to landsstyrelser kan beslutte at forhandle og indgå sådanne aftaler under forudsætning af, at de handler i forening. Anvendelse af denne bestemmelse forudsætter, at der er vedtaget en tilsvarende lov om Grønlands landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler. En sådan lov er under behandling.

De to landsstyrelser må mht. de centrale formelle skridt om forhandlingens påbegyndelse og afslutning samt aftalens indgåelse handle som én part. Dette er en nødvendig følge af, at Danmarks Riges Grundlov forudsætter, at Kongeriget Danmark er ét folkeretssubjekt (én stat), jf. hvad der ovenfor i de almindelige bemærkninger er angivet om de statsretlige aspekter.

Såfremt et af landsstyrelserne ikke ønsker at udnytte muligheden for at handle i forening i medfør af § 1, stk. 2, 2. pkt., vil forhandlingerne skulle ske efter de hidtil gældende regler, dvs. med Udenrigstjenestens medvirken.

Det følger af § 1, stk. 4, at fuldmagten ikke gælder folkeretlige aftaler, der berører forsvars- og sikkerhedspolitikken. Ved afgørelsen af, hvorvidt en given forhandling må anses for at berøre forsvars- og sikkerhedspolitikken vil det være af væsentlig betydning, om aftalen forhandles med det pågældende lands udenrigs- og forsvarsmyndigheder, eller om der alene sigtes mod forhandlinger mellem Færøernes landsstyre og andre ressortmyndigheder i en fremmed stat – f. eks. miljømyndigheder eller skattemyndigheder.

Det følger endvidere af § 1, stk. 4, at ordningen ikke gælder for aftaler, der skal gælde for Danmark. Dette beror på, at Færøerne ikke kan deltage selvstændigt under formen »Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne« i aftaler, hvor Kongeriget allerede deltager i aftalen, jf. hvad der er nævnt ovenfor under det statsretlige afsnit.

Endelig følger det af § 1, stk. 4, at § 1 ikke gælder for folkeretlige aftaler, der forhandles inden for en in-

ternational organisation, som Kongeriget Danmark er medlem af. Sådanne folkeretlige aftaler vil normalt skulle gælde for Danmark. Fuldmagten vil derfor i de fleste af disse tilfælde ikke kunne finde anvendelse allerede som følge af Danmarks deltagelse i forhandlingerne om aftalen, jf. ovenfor om det forhold, at fuldmagten ikke finder anvendelse for aftaler, som skal gælde for Danmark. Den særlige begrænsning af fuldmagten i relation til aftaler, der forhandles inden for en international organisation, som Danmark er medlem af, får selvstændig betydning, hvor EU inden for en international organisation, som Kongeriget Danmark og de øvrige EU-lande er medlemmer af, repræsenterer alle medlemslandene ved udarbejdelse af en international aftale og udøver medlemsstaternes stemmeret. Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at EU-medlemsstater, som har oversøiske territorier, hvis udenrigsrelationer de varetager, og som ikke er omfattet af EU-traktaterne, i en sådan situation i overensstemmelse med erklæring nr. 25 til Maastricht-traktaten selv kan handle til varetagelse af et oversøisk territoriums interesser, uden at dette skader Fællesskabets interesser i tilfælde af en interessekonflikt, som ikke kan løses.

§ 1, stk. 5 klargør, at lovforslaget ikke begrænser udenrigsministerens og de danske myndigheders udenrigspolitiske kompetence for så vidt angår Færøerne. Udenrigsministeren bærer fortsat det samlede ansvar for rigets udenrigspolitik – herunder over for Folketinget – og bevarer fuldt ud beføjelserne efter grundloven til at føre forhandlinger og indgå folkeretlige aftaler både for riget som helhed og for enkelte rigsdele med respekt af de gældende regler for høring og inddragelse af det færøske landsstyre. Regeringen vil også fortsat skulle forhandle og indgå aftaler, der finder anvendelse for Færøerne, i en lang række tilfælde, ikke mindst multilaterale aftaler om sundhed (WHO), fødevarer (FAO), kultur (UNESCO) m.fl. Den ved § 1 forudsatte ordning adskiller sig dermed afgørende fra, hvad der gælder for overtagelse af den lovgivende og administrative myndighed.

Bestemmelsen i § 1 kan ikke i sig selv sikre, at andre stater godkender den udenrigspolitiske fuldmagt, som er indeholdt i bestemmelsen. Der kan derfor efter omstændighederne fortsat blive behov for, at udenrigsministeren giver konkrete fuldmagter til medlemmerne af det færøske landsstyre, hvor dette måtte blive krævet af de(t) land(e), med hvilke(t) der skal forhandles.

Traktater, der fremtræder som indgået mellem statsoverhoveder, vil formentlig sjældent eller aldrig falde ind under § 1. I givet fald følger det af bestem-